

EVOCACIÓ DE LOLA ANGLADA

Quan arriba l'hora de la mort d'una persona estimada, ens acompanya sovint l'afany de preservar en el nostre record un gest, una mirada, uns mots. En la mort d'un artista l'esforç de la memòria descansa més fàcilment en l'obra física que resta. Així s'esdevindrà sortosament en el cas de Lola Anglada: infants de totes les edats i de totes les generacions recordaran sempre els cabells rinxolats dels seus dibuixos, les calaixeres i les nines, les bestioles i les flors.

Jo vull preservar, tanmateix, la imatge més recent que d'ella conservo. Vaig anar a veure la Lola un dia abans del seu traspàs, justament l'Onze de Setembre. Mai no l'havia vista estirada al llit, al seu estudi de la casa de Tiana, repenjada en direcció de la finestra, com si fins al darrer moment volgués abastar amb el seu esguard el límit de la mar blava o els arbres del seu jardí tan estimat.

A penes hi coneixia, però tingué encara el coratge d'insinuar un lleu somriure, pàl·lid reflex d'aquell somriure maliciós, i, segons com, temible, que antany havia tingut. Poc després d'abandonar l'estança sembla que plegà les mans damunt el pit, esperant només el desenllaç, que poc després arribaria, amb placidesa i en pau.

Tot veient-la pensava —jo que l'he coneguda tan tard— en el tremp antic i recent d'aquella dona que havia plantat en Joan Miró com a pretendent i que s'havia llançat amb ardidesa a l'aventura artística de París contra el voler del seu pare. Aquella dona amiga de Juli González, de Francesc Macià i de Francesc Curet que, després de mil dibuixos, havia vibrat amb la Catalunya republicana i que havia

escrit a *El més petit de tots* allò tan bell de... «els braus lluitadors avancen sobre una pluja de flors i branden en l'espai rams de llorer i d'olivera»... Aquella dona, en fi, que s'hagué de recloure en l'amargor de la postguerra i que, amb el pas dels anys, veié reconegut novament el seu treball.

En el reconeixement recent que Lola Anglada havia rebut de Catalunya, em sembla just de recordar el protagonisme que hi tingué, quan encara no havíem recobrat la Generalitat, però també després, la Diputació de Barcelona.

La història d'aquesta relació és antiga i remunta a la donació de la seva col·lecció de nines i de joguines, instal·lada avui a la Casa Llopis de Sitges, donació feta el 1961. Una dotzena d'anys després es produí la donació completa de tota l'obra artística i d'altres béns personals. Fa ben poc, per Nadal de l'any passat, vaig viure la joia que sentí quan li publicàrem *Les meves nines*, després de vint anys sense l'aparició de cap altra obra seva inèdita.

I ara, el silenci definitiu. Fins ara mateix ha conservat una notable lucidesa i jo diria que, fins i tot, una considerable dosi de la sornegueria que els amics de sempre li havien conegut. Ha dibuixat fins no fa gaire, encara que més d'un cop la silueta d'un nassarró d'infant ja es resistís o bé la barbeta d'una nena insinués una ganyota estranya. Ha estat fins a la mort una dona intrèpida i treballadora, patriota fidel de Catalunya a les hores dolces i a les hores amargues. Lola Anglada ha emmudit finalment amb el dolç repòs d'aquell qui ha assolit amb el seu art el resultat més noble: fer possible el somni o la rialla dels infants. ■

ANTONI DALMAU I RIBALTA
PRESIDENT DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

A dalt de la pàgina, el primer dibuix que se li va publicar l'any 1905. El cep correspon a l'any 1911 i el retrat de la seva germana al carbonet és del 1910.